

טיפ טיפה

מהאגודה

כללי התנהגות בזמן שריפה
בבית המשותף

(עפ"י הנחיות נציבות כבאות והצלה)

דבר מנכ"ל

אנו באגודה לתרבות הדיור פועלים בכל דרך וזמן, כדי להעניק לכם את מרב האינפורמציה, שתסייע לכם לשמור ולנהל באופן תקין את ענייני הרכוש המשותף החל מיום הצטרפותכם לאגודה ובמשך חברותכם בה.

במהלך השנים, הצטברו באגודה טיפים רבים במגוון נושאים, אותם החלטנו לקבץ ולערך בחוברת אחת, כדי לחסוך מכם את אותן "חוויות" שחוו נציגויות שכמותכם בעבר.

אני שמח להגיש לכם, פרק נוסף וחדש מסידרת "טיפ טיפה" מהאגודה העוסק הפעם בעצות וטיפים מקצועיים במקרה של שריפה בבית המשותף, אם תרחש (ח"ו) וכיצד להתנהג באירוע כזה.

מהן הסיבות ומהם המצבים העלולים לגרום לשריפה?

שימוש לא נכון במכשירי חשמל (תנורי גז לבישול או לחימום וכו') כמו גם, שימוש במכשירים ובמערכות בלתי תקינים (לדוגמא: מערכת אספקת גז שהותקנה בידי מתקין בלתי מורשה או לא נבדקה).

אי זהירות, שכחה או רשלנות (השארת אש דולקת, הצתה של מקור אש בסמוך לחומרים דליקים, עישון במיטה).

שימוש לא נכון ולא מורשה בחשמל (סדין חשמלי פגום או שקע לא תקין).

משחק ילדים (משחק בגפרורים, "כתובות אש" בתנועות הנוער או בבתי ספר).

"איתני הטבע" (ברק, קרני שמש).

אילו סוגי שריפות קיימים?

שריפת מוצרים דליקים - בסוג שריפה זה נכללים כל החומרים המוצקים שהם דליקים, כמו: עץ, בדים, גומי ועוד.

שריפת נוזלים דליקים - בסוג זה נכללת כל משפחת הנוזלים הדליקים, כמו: בנזין, סולר, אלכוהול, זפת ועוד.

שריפת גז - בסוג זה נכללת כל משפחת הגזים הדליקים, כמו: מימן, אצטילן ועוד.

שריפת חשמל - כל שריפה שמעורב בה חשמל באופן פסיבי או אקטיבי היא בחזקת "שריפת חשמל".

שריפת מתכות קלות - בסוג זה נכללות המתכות מגנזיום, ליתיום ואלומיניום ורכובותיהן.

מהן השיטות לכיבוי שריפה?

עקרון הכיבוי בכל סוג של שריפה מבוסס על "סילוק" אחד מתוך שלושת גורמי האש או הפרדתם. קיימות ארבע שיטות כיבוי והן:

בידוד - מטרתה של שיטה זו היא לבודד את החלקים הבעורים מן החלקים הבלתי בעורים. שיטה זו מסלקת את גורם ה"חומר" (חומר דליק) מתוך שלושת גורמי האש. שיטה זו מקטינה את היקף השריפה. למשל: הזזה של עיתון בוער מוילון או סגירת ברז גז.

השנקה - שיטה זו מטרתה להפסיק את אספקת החמצן לאזור הבעירה. עם הפסקת אספקת החמצן לאזור הבעירה, ייפסק תהליך השריפה בהדרגה. שיטה זו מסלקת את גורם החמצן משלושת גורמי האש. למשל: שפיכת חול או שימוש במטף כיבוי אש.

קירור - מטרתה של שיטה זו היא להוריד את רמת הטמפרטורה באזור הבעירה עד מתחת לנקודת ההתלקחות של אותו חומר. שיטה זו מסלקת את גורם ה"חום" משלושת גורמי האש. למשל: שפיכת מים.

הפסקת התהליך הכימי של שרשרת הבעירה - באמצעות שימוש בגזים ובאבקות מיוחדות לשרפות כדוגמת גז הילון ואבקת כיבוי.

בחירה של שיטת הכיבוי מותנית בדרך כלל בסוג השריפה, בממדיה ובאמצעים העומדים לרשות הכבאים.

חימום - המנע מלהעמיד תנור חימום בקרבת חומרים דליקים. כדוגמת: כורסא, ספה, שמיכה או וילונות. אין להשאיר סדין חשמלי דולק ללא השגחה, רצוי להשתמש בו רק לחימום המיטה ולנתקו עם יציאתך מהחדר. אסור באיסור מוחלט להוסיף דלק (נפט) לתנור בוער! יש לתדלק את התנור שהוא כבוי וקר מחוץ לחדרי המגורים ובאזור מאוורר. אין לייבש בגדים על/ או באמצעות תנורי חימום. אין לחסום את פתחי האוורור של מפזר החום. הזהר מעומס יתר של מכשירי חשמל על שקע חשמלי אחד, וודא שהתקע צמוד היטב לשקע, עומס יתר גורם לשריפה! יש למנוע חדירת לחות למערכת החשמל.

סדר וניקיון

אין לצבור חומרים דליקים כדוגמת עיתונים וניירת בכמות רבה.
וידוא כי מערכת החשמל והגז בבית תקינות, נבדקו והותקנו בידי בעל מקצוע מוסמך.

בישול

הזהר בעת בישול באש גלויה.
אין להשאיר סיר על האש ללא השגחה.
השימוש בקומקום החשמלי, המזלג החשמלי, נרות השבת והחג מותרים על משטח שיש בלבד.

בגמר הבישול בגז, הקפד לסגור ברזי כיריים ולסגור את ברז הביטחון.
אם התלקחה אש במחבת טיגון שבו שמן רותח אל תשפוך מים ! סגור את הגז וכסה את המחבת בסמרטוט רטוב, הזהר שהמחבת לא תתהפך ותגרום לפרוץ שריפה או כוויות.

אין לשחק בגפרורים !!!
אין להחזיק חומרים דליקים בקרבת אמצעי הבישול במטבח.

עישון

אסור לעשן במיטה.
אם אתה נוטה להירדם מול הטלוויזיה אל תעשן בכורסא.
סיימת לעשן, דאג לכיבוי מוחלט של בדלי הסיגריה או המקטרת במאפרה, אל תשליך את תוכן המאפרה לסל ניירות.
אין לעשן במחסן, בקרבת חומרי הזברה או בקרבת חומרים נדיפים ודליקים. הרחק גפרורים ומצית מילדים קטנים. סקרנות הילדים עלולה לגרום אסון !

רשלנות

בכל שנה נפגעים בשריפות עשרות קשישים ברחבי הארץ, עקב אסונות שמקורם בד"כ ברשלנות אנוש. הגורמים העיקרים לכך הם:

שימוש לא נכון באמצעי החימום בחורף.

שימוש לא זהיר באמצעי הבישול במטבח.

הרדמות תוך עישון במיטה או בכורסא מול הטלוויזיה.

הדלקת נרות שבת וחג באופן לא זהיר.

הכנה מראש

למד להשתמש באמצעי כיבוי ידניים (כמו: מטפים וגלגלונים) וודא כי כל בני המשפחה, יודעים את מקומם וכיצד להשתמש בהם.

הכן דרכי מילוט (לפחות שתי דרכי מוצא מיידיות) ותרגל עם בני המשפחה. קבע נקודת מפגש (לפחות שתיים) ולמד את בני המשפחה להגיע אליהן, בשעת הצורך.

למד את בני המשפחה כיצד להזעיק את כוחות החירום למקום.

למד את בני המשפחה כיצד לנתק את זרם החשמל בעת צרה.

כללי התנהגות במצב שריפה

כיבוי שריפה קטנה

כמעט כל שריפה גדולה מתחילה משריפה קטנה ועל-כן חשוב להגיב במהירות ולכבות את האש מיד כשהאש מתחילה להתפשט.

לשם כך צריך לגלות מיזה של שליטה עצמית, כיוון שבאופן טבעי כל אדם נכנס לבהלה כאשר הוא רואה אש מתלקחת.

נתק את המכשיר החשמלי מהתקע.

הרחק את החפץ הבוהר ממקור האש והחנק את האש במים (למעט במקרה של סיר טיגון).

נתק את אספקת גז הבישול.

זכור! אין לשפוך מים במקום בו יש חשמל "חיי" על-מנת לא לגרום לקצר חשמלי.

הזעק את שירותי הכבאות וההצלה (102), במקביל לניסיונות כיבוי השריפה.

במידה וניסית לכבות שריפה בסביבתך ולא הצלחת בכך- יש לברוח מיד מן המקום.

כיבוי שריפה גדולה

אם לא הצלחת לכבות את האש או שאתה חושב שלא תצליח לעשות זאת כלל, הזעק את שירותי הכבאות וההצלה, בטלפון 102.

רכז את כל בני המשפחה יחד במקום הבטוח ביותר בבית.

אם הדרך החוצה פנויה - צאו החוצה מיד.

אם אי אפשר לצאת החוצה-צאו למקום שבו תוכלו לנשום אויר נקי.

אל תקפוץ מקומה גבוהה/מקום גבוה- הזעק עזרה והמתן לבוא הכבאים.

לאחר יציאה מבית בווער: הכן רשימה של האנשים שהיו בבית ויצאו ממנו.

אל תחזור הביתה, כיוון שייתכן שימצאו שם גזים רעילים.

נלכדת במבנה בווער, מה עושים?

הזעק את שירותי הכבאות וההצלה (טל' 102).

אל תתמהמה ואל תיתן לשריפה להתפשט, אתר אותה ונסה לכבותה בעודה בראשיתה.

ללכת הליכה שפופה (העשן עולה למעלה), או לזחול מתחת לשכבת העשן בסמוך לרצפה.

ללכת לאורך הקיר ולחפש את היציאה הקרובה.

במידה ואין אפשרות לצאת, יש להיכנס לחדר הקרוב ביותר אלייך ולסגור את הדלת. להניח סמרטוט רטוב מתחת לדלת.

לפתוח חלון ולהוציא את הראש החוצה כדי לשאוף אויר נקי.

המנע מהתזת מים על מכשירי חשמל, נתק אותם תחילה מהחשמל.

אם לא התגברת על האש ואתה גר בבית בקומת קרקע, המלט מייד מהבית.

אל תתעכב להציל זכרי ערך, חייך שווים יותר! במיזה ופרצה דלקה בחדר המדרגות :
העשן יגיע לפתח דירתך הרבה לפני האש, אל תפתח בשום אופן את הדלת, גש
לדלת וגע בידית, אם היא חמה אל תצא החוצה.

מנע מן האש והעשן לפרוץ לדירתך! חסום את הסדקים במגבת או שמיכה
רטובה/במקרה הצורך כסה את איברי הנשימה במטלית לחה וגש לחלון הקרוב
לשאוף אוויר צח.

עשן החוזר למקום סגור הינו מסוכן ביותר! בשעת תנועה או מעבר במקום אפוף עשן,
התכופף ואפילו זחל על הרצפה למקור אוויר טרי.

הגע לחלון והזעק עזרה, צעק ונופף בסדין לבן או צבעוני והמתן לכוחות הצלה.

בשום פנים באופן אסור לרדת בחדר מדרגות אפוף עשן ואסור להשתמש במעלית!

מטף כיבוי אש

היכן כדאי לשמור את המטף בבית?

רצוי לשמור את המטף במקום בו הגישה אליו זמינה ונוחה למקרה חירום, כדאי
לסמנו בשילוט בולט, כך שניתן יהיה לראותו גם בחושך.

כיצד אבחר את משקל המטף?

קיימים סוגים רבים ושונים של מטפים במשקלים שונים ומגוונים, כמו: 3, 6 ק"ג, 12
ק"ג ו-15 ק"ג ובתכולתם חומרי כיבוי מסוגים שונים.

תקן ישראל 129 חלק 2, מפרט את הנחיות לבחירת מיקום וסימון של מטפים.

היכן ניתן לרכוש מטף?

בחנויות עשה זאת בעצמך ובחנויות לחומרי בניין.

האם למטף יש תוקף/תאריך תפוגה?

כן, למטפים יש תאריך תפוגה, רק תחזוקאי מטפים מוסמך, רשאי לבצע פעולות תחזוקה במטף.

יש לבדוק את תקינות המטף מדי חודש- בהתאם להוראות תקן ישראלי 129 חלק 1.5.

לאחר הפעלה ראשונית של המטף האם נדרש לרכוש מטף נוסף/ האם המטף הוא רב שימושי?

לא ניתן להשתמש שנית במטף לאחר שפתחנו את הנצרה והפעלנו אותו,

מילוי מחודש של המטף יתבצע באמצעות תחזוקאי מטף מוסמך.

במקום המטף שנשלח לתחזוקה, יש להתקין מטף אחר בעל אותו כושר כיבוי.